

KLAGANDE

Migrationsverket

MOTPART

Älvsbyns kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Umeås dom den 9 december 2019 i mål nr 424-19,
se bilaga A

SAKEN

Statlig ersättning för asylsökande m.fl.

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer
Migrationsverkets beslut den 25 januari 2019.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket yrkar att verkets beslut den 25 januari 2019 ska fastställas.

Älvsbyns kommun medger att ersättning inte betalas för 70 kr avseende smycken, men anser att överklagandet ska avslås i övrigt.

VAD PARTERNA ANFÖR I KAMMARRÄTTEN

Migrationsverket anför bl.a. annat följande till stöd för sin talan.

Det aktuella barnet omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA, och saknar därmed rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Barnets behov av bistånd ska istället tillgodoses genom LMA i form av dagersättning och särskilt bidrag. Utbetalning av bistånd enligt SoL till en asylsökande som omfattas av LMA är ett felaktigt utbetalt bistånd som strider mot LMA. Kostnader som kan ersättas genom bidrag enligt LMA kan inte samtidigt utgöra kostnader för vård som ges med stöd av SoL. Att ge asylsökande barn tillgång till två biståndssystem för samma ändamål kan rimligen inte vara lagstiftarens intention.

Det korrekta är att ersättning istället betalas ut till familjehemmet genom omkostnadsersättning i form av schablon för att täcka familjehemmets merkostnader. Dagersättningen ska täcka kostnader för bland annat kläder och skor och andra förbrukningsvaror. Kommunen har beviljats ersättning för det som Migrationsverket bedömt som vårdkostnad, dvs. kostnad för vård i annat hem än barnets eget.

Kommunen har haft ansvar för att individen vid placeringen har sådan grundutrustning som krävs utifrån årstiden. Det stämmer överens med

Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 18:60 där det framgår att socialnämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för den närmaste årstiden. Familjehemmets omkostnadsersättning är avsedd att täcka familjehemmets merkostnader. Ersättningen utgörs av dels en åldersfördelad schablon (grundkostnad), dels tilläggskostnader som beräknas individuellt efter det placerade barnets speciella behov. Exempel på utgifter som ingår i grundkostnaden är utgifter för livsmedel, kläder, personlig hygien, textilier, möbler och husgeråd.

Kostnaden för kläder och resväska innefattas inte i kommunens kostnad för barnets vård. En akut placering innebär inte med automatik rätt till statlig ersättning. Det ifrågasätts om kostnaden kan anses ha varit akut i april när ungdomen varit placerad sedan februari. Inköpen i maj är gjorda i samband med en omplacering. Delar av inköpen avser smycken och solglasögon, vilket knappast kan anses vara nödvändiga inköp för att vården ska kunna bedrivas.

Kommunen anför bl.a. följande till stöd för sin inställning.

Socialnämnden ska ansvara för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs (Sveriges Kommuner och Regioners cirkulär 18:60). Det akuta behovet av kläder är tillgodosett redan i februari, men grundutrustning är betald genom maj månads faktura och vid omplacering genom faktura daterad i juni avseende inköp i maj. Det godtas att ersättning inte ska betalas för inköp av smycken, men solglasögon är relevant vid denna typ av skyddsplacering. De kostnader som är betalda är i enlighet med vad som avtalats med familjehemmet enligt 6 kap. 6 b § SoL. Normalitetsprincipen innebär att samma regler bör gälla för alla barn som vistas i landet. Vid placeringar av barn ska man även ta hänsyn till att barnen ska ha samma standard som familjehemmets biologiska barn eller andra placerade barn.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Aktuella bestämmelser

Enligt 1 § andra stycket LMA har den som omfattas av den lagen inte rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL för förmåner av motsvarande karaktär.

Bistånd enligt LMA lämnas enligt 13 § bl.a. i form av dagersättning och särskilt bidrag.

Av 20 § LMA framgår att den som fyllt 16 år har rätt att själv föra sin talan i mål eller ärenden enligt LMA.

Enligt 5 och 7 §§ förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. utgår dagersättning för bl.a. kläder, skor och andra förbrukningsvaror samt särskilt bidrag för kostnader som uppstår på grund av särskilda behov.

För andra barn än ensamkommande barn har en kommun rätt till ersättning för kostnader för vård i ett annat hem än barnets eget, om barnet omfattas av 1 § första stycket LMA och vården ges med stöd av SoL eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Ersättning ska betalas ut för kommunens faktiska kostnad per barn och dygn. (Se 15 § första och tredje stycket förordningen [2017:193] om statlig ersättning för asylsökande m.fl., asylersättningsförordningen).

Enligt 4 kap. 2 § SoL får socialnämnden ge bistånd utöver vad som följer av 4 kap. 1 § i den lagen om det finns skäl för det.

Av 6 kap. 1 § tredje stycket SoL framgår att socialnämnden ansvarar för att den som genom nämndens försorg tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård.

Kammarrättens bedömning

Frågan i målet är om kostnader avseende kläder och resväska m.m. är sådana kostnader för vård som kommunen har rätt till ersättning för enligt 15 § asylersättningsförordningen.

Kommunen har sammanfattningsvis gjort gällande att den unges behov av kläder och resväska var nödvändiga på grund av att det uppstod ett akut skyddsbehov dels i samband med omhändertagandet i februari 2018, dels i samband med att den unge omplacerades i maj 2018.

Kommunen har kostnadsansvaret för barnet och kan ansöka om statlig ersättning. För att kommunen ska ha rätt till ersättning måste det dock vara utrett att kostnaden varit nödvändig för att barnet eller den unge ska kunna få god vård.

I målet är ostridigt att barnet i fråga omfattas av 1 § LMA och vårdas med stöd av LVU. Eftersom barnet omfattas av personkretsen i 1 § LMA har barnet inte rätt till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL. Bistånd kan då inte heller lämnas i form av så kallat nödbistånd enligt 4 kap. 3 § SoL (jfr rättsfallet HFD 2017 ref. 33). Barnets behov kan i stället tillgodoses av Migrationsverket genom bistånd enligt LMA i form av dagersättning och särskilt bidrag. Kostnader som kan ersättas genom bistånd enligt LMA kan inte samtidigt utgöra kostnader för vård.

Kommunen har beviljats ersättning för den del av utbetald omkostnadsersättning som Migrationsverket bedömt som vårdkostnad. Till den del de återsökta kostnaderna inte ersatts genom omkostnadsersättningen har barnet haft möjlighet att ansöka om dagersättning och särskilt bidrag enligt LMA. Mot denna bakgrund, och då det inte av annan anledning framkommit att kostnaden varit nödvändig för att barnet skulle kunna få en god vård, ska

överklagandet bifallas. Förvaltningsrättens dom ska således ändras och
Migrationsverkets beslut fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

kammarrättsråd
ordförande

kammarrättsråd
referent

tf. kammarrättsråd

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

DOM
2019-12-09
Meddelad i Umeå

Mål nr
424-19

KLAGANDE

Älvsbyns kommun
942 85 Älvsbyn

MOTPART

Migrationsverket
Mottagningsenheten i Skellefteå
Box 142
931 22 Skellefteå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Migrationsverket Mottagningsenheten i Skellefteås beslut 2019-01-25, diari-
enr 733-2018-29498

SAKEN

Statlig ersättning för flyktingmottagande m.m.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med delvis bifall till överklagandet förklarar förvaltningsrätten att Älvsbyns
kommun har rätt till ytterligare statlig ersättning med 3 518 kr respektive
699 kr.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Älvsbyns kommun ansökte hos Migrationsverket om statlig ersättning enligt 15 § förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökanden m.fl. (ersättningsförordningen). Ansökan avsåg kostnader för Z.G:s placering i annat hem än sitt eget under delar av år 2018.

Migrationsverket avlog ansökan till ett belopp om 23 907 kr avseende kostnader för inköp av kläder och resväska med 3 518 kr respektive 699 kr samt för uppsägningstid med 19 690 kr. I övrigt bifölls ansökan. Som skäl för avslagsbeslutet angav Migrationsverket att kommunen inte kan få ersättning för den typen av kostnader enligt 15 § asylersättningsförordningen.

Älvsbyns kommun överklagar beslutet och yrkar att kommunen ska beviljas det sökta biståndet i dess helhet.

Migrationsverket bestrider bifall till överklagandet.

RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

Enligt 15 § asylersättningsförordningen har en kommun rätt till ersättning för kostnader för vård av barn under 18 år i ett annat hem än barnets eget, om barnet omfattas av 1 § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA. Ersättning lämnas för vård som ges med stöd av socialtjänstlagen (2001:453), SoL, eller lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga under den tid som barnets ansökan om uppehållstillstånd prövas.

Enligt 6 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen har socialnämnden ansvar för att den som genom nämndens försorg har tagits emot i ett annat hem än det egna får god vård.

UTREDNINGEN

Kommunen anför bl.a. följande. De kostnader som uppkom för inköp av kläder och resväska på 3 518 kr respektive 699 kr var nödvändiga eftersom det var fråga om ett barn med akut skyddsbehov på grund av hedersproblematik. Det gjordes därför ett omedelbart omhändertagande enligt LVU och barnet fick inte med sig några kläder. Det uppkom även en kostnad för inköp av en resväska med 699 kr eftersom barnet tvingades till omplacering efter att placeringsorten hade avslöjats. På grund av den akuta situationen fanns det inte möjlighet att kontakta Migrationsverket för att efterhöra om inköpen var nödvändiga för att kunna genomföra vården. När det gäller ersättning för uppsägningstiden fanns det på grund av det akuta behovet av omplacering inte möjlighet att låta barnet stanna kvar i familjehemmet uppsägningstiden ut. Ersättning för uppsägningstiden var därför nödvändig.

Migrationsverket anför bl.a. följande. Kostnader för kläder och resväska kan inte ingå i vården och faller utanför den ersättning som kan ges enligt 15 § ersättningsförordningen. Kostnaderna bör i stället prövas och hanteras i enlighet med vad som följer av lagen om mottagande av asylsökande (LMA). När det gäller ersättning för uppsägningstid kan ansökan inte beviljas eftersom någon vård inte har bedrivits under de dygn som kommunen har yrkat ersättning för.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Statlig ersättning kan beviljas för kostnader för vård av barn under 18 år i ett annat hem än barnens eget. Frågan i målet är om kommunens kostnader för det aktuella barnet är kostnader för sådan vård.

Det är inledningsvis utrett att barnet Z.G. omfattas av LMA. Enligt förvaltningsrättens kan kostnader för bl.a. kläder ingå i begreppet vårdkostnader beroende på omständigheterna i det enskilda fallet.

Förvaltningsrätten finner dock, till skillnad från Migrationsverket, att möjligheten att ansöka om särskilt bidrag enligt LMA för t.ex. kläder inte i sig bör hindra att det kan röra sig om ersättningsgilla vårdkostnader.

Av utredningen i målet framgår att barnet Z.G. hade ett akut behov av kläder i samband med att hon placerades med stöd av LVU. När det gäller resväskan rörde det sig om en akut omplacering. Enligt förvaltningsrättens bedömning är kostnaderna för inköp av kläder och resväska hänförliga till vård i annat hem än barnets eget. Kommunen ska därför beviljas ersättning för dessa kostnader enligt 15 § ersättningsförordningen.

När det gäller kostnaden för uppsägningstiden saknas dock förutsättningar att bevilja ersättning. Eftersom det inte har bedrivits någon vård under den aktuella perioden kan kostnader för uppsägningstiden svårigen ses som en vårdkostnad. Överklagandet i den delen ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

tf. rådman

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.